

ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 28 czerwca 1962 r.

w sprawie usuwania nieczystości z zakładów lecznictwa zamkniętego.

Na podstawie art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 22 kwietnia 1959 r. o utrzymaniu czystości i porządku w miastach i osiedlach (Dz. U. Nr 27, poz. 167) zarządza się, co następuje:

§ 1. Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) „zakład” — szpital, klinikę, sanatorium, prewentorium, izbę porodową albo inny zakład lub jego część przeznaczoną do udzielania świadczeń z zakresu opieki zdrowotnej zamkniętej, a także zakład medycyny sądowej, anatomii, patologii lub anatomii patologicznej,
- 2) „nieczystości” — wszelkie odpadki i zanieczyszczenia o konsystencji ciał stałych bądź płynnych, powstające w zakładzie w związku z jego działalnością podstawową,
- 3) „nieczystości stałe” — nieczystości o konsystencji ciał stałych, a w szczególności zużyta wata, bandaż, gazę, opatrunki gipsowe, zwłoki drobnych zwierząt laboratoryjnych, zmiotki ze sprzątanía pomieszczeń zakładu oraz resztki jedzenia pozostawione przez chorych na choroby zakaźne,
- 4) „nieczystości płynne” — nieczystości o konsystencji ciał płynnych, a w szczególności wydzieliny i wydaliny ludzkie oraz zwierząt doświadczalnych, płyny zużyte do celów laboratoryjnych oraz wodę zużytą w zakładzie do utrzymania czystości i higieny osobistej chorych, personelu i pomieszczeń oraz do mycia naczyń i prania bielizny.

§ 2. 1. Do gromadzenia nieczystości stałych w miejscu ich powstawania należy instalować zbiorniki przenośne z pedałowym urządzeniem do otwierania i zamykania, które powinny być szczelne i opatrzone szczelną przylegającą pokrywą oraz wykonane z materiałów trwałych, nienasiąkliwych, łatwych do czyszczenia, mycia i dezynfekowania.

2. Zbiorniki, o których mowa w ust. 1, należy opróżniać w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na dzień.

§ 3. Po opróżnieniu zbiorników, o których mowa w § 2, nieczystości stałe należy gromadzić w metalowych zbiornikach przenośnych, szczelnych i opatrzonych szczelną przylegającą pokrywą.

§ 4. Zbiorniki określone w §§ 2 i 3 należy:

- 1) napełniać nieczystościami jedynie do $\frac{2}{3}$ ich objętości,
- 2) po każdorazowym opróżnieniu dokładnie czyszczyć oraz
- 3) okresowo myć i dezynfekować roztworem wapna chlorowanego lub innym podobnie działającym środkiem dezynfekcyjnym.

§ 5. Pomieszczenie wewnątrz budynku przeznaczone do ustawiania określonych w § 3 zbiorników z nieczystościami powinno:

- 1) być izolowane od sąsiednich pomieszczeń oraz zabezpieczone przed dostępem osób postronnych i zwierząt,
- 2) posiadać taką powierzchnię, aby co najmniej 50% podłogi było wolne,
- 3) mieć ściany i podłogi gładkie, wykonane z materiału nadającego się do łatwego czyszczenia i zmywania; podłoga powinna być wodoszczelna i posiadać kratkę ściękową kanalizacyjną,
- 4) posiadać wentylację zapewniającą co najmniej 2—3-krotną wymianę powietrza w ciągu godziny oraz dostateczne oświetlenie naturalne i w miarę potrzeby elektryczne,
- 5) być wyposażone w sprawnie działające urządzenie kanalizacyjne i w wodę bieżącą.

§ 6. Miejsce na placu, na którym ustawia się określone w § 3 zbiorniki z nieczystościami, powinno:

- 1) być izolowane od otoczenia ściankami osłaniającymi bądź gęstymi krzewami, z tym że odległość placu od okien pomieszczeń, w których przebywają ludzie, nie może być mniejsza niż 10 m, a od studzien i źródeł wykorzystywanych do poboru wody nie mniejsza niż 20 m,
- 2) posiadać dogodne dojście i dojazd oraz zabezpieczenie przed dostępem osób postronnych i zwierząt,
- 3) znajdować się w pobliżu odpływu kanalizacyjnego lub neutralizatora,
- 4) posiadać nawierzchnię betonową lub inną trwałą, nienasiąkliwą (np. z płyt chodnikowych), umożliwiającą łatwe oczyszczenie i splukiwanie oraz dezynfekowanie zbiorników i ich najbliższego otoczenia,
- 5) być zabezpieczone przed bezpośrednim działaniem słońca i opadów atmosferycznych.

§ 7. Przenoszenie lub przewożenie nieczystości stałych powinno odbywać się jedynie w szczelnie zamkniętych zbiornikach i nie może powodować zanieczyszczenia drogi i jej otoczenia oraz powietrza.

§ 8. 1. Każdą ilość nieczystości stałych pochodzących z zakładów przeznaczonych dla chorych na choroby zakaźne bądź chorych na gruźlicę należy unieszkodliwiać przez spalanie.

2. Nieczystości stałe pochodzące z innych zakładów niż określone w ust. 1 powinny być unieszkodliwiane przez spalanie, jeżeli ich ilość przekracza 0,5 m³ na dobę.

3. Spalanie nieczystości stałych powinno odbywać się w piecach przystosowanych do tego celu i urządzonych w pomieszczeniach kotłowni, z tym że gazy spalinowe powinny być wydalane przez komin kotłowni.

4. Pomieszczenie, w którym znajduje się piec do spalania nieczystości stałych, powinno posiadać oddzielne wejście z zewnątrz budynku oraz odpowiadać warunkom określonym w § 5.

5. Za zgodą organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej i na warunkach ustalonych przez ten organ nieczystości stałe pochodzące z innych zakładów niż określone w ust. 1 mogą być spalane w kotłach centralnego ogrzewania.

6. Opatrunki gipsowe, stłuczki przedmiotów szklanych, plastikowych i inne przedmioty, które ze względu na rodzaj nie nadają się do spalania, należy unieszkodliwiać przez dezynfekcję środkami chemicznymi.

§ 9. 1. Jeżeli w zakładzie nie można zorganizować unieszkodliwiania nieczystości przez spalanie, należy je unieszkodliwiać w komorach biotermicznych lub przez odkażanie za pomocą środków chemicznych.

2. Komory biotermiczne oraz miejsca do odkażania za pomocą środków chemicznych powinny znajdować się na terenie zakładu i powinny być izolowane pasem zieleni o szerokości co najmniej 20 m od budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz od miejsc przeznaczonych do odpoczynku lub spaceru chorych, pracowników i osób postronnych, a także od dróg i placów publicznych.

3. Unieszkodliwianie w komorach biotermicznych należy przeprowadzać zgodnie z warunkami technicznymi przewidzianymi dla tych komór. Przy odkażaniu za pomocą środków chemicznych należy uwzględniać rodzaj użytego środka oraz jego stężenie i czas działania.

§ 10. 1. Jeżeli na terenie zakładu z powodu braku miejsca nie można zlokalizować komory biotermicznej bądź miejsca do odkażania za pomocą środków chemicznych, kierownik zakładu powinien wystąpić do właściwego do spraw gospodarki komunalnej organu prezydium powiatowej (miejskiej w mieście stanowiącym powiat miejski, a dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej za pośrednictwem właściwego do spraw zdrowia i opieki społecznej organu tego prezydium z wnioskiem o przydzielenie odpowiedniego na ten cel placu.

2. Szczegółowe zasady postępowania z nieczystościami w przypadkach, o których mowa w ust. 1, ustala kierownik zakładu po uprzednim uzgodnieniu z właściwym inspektorem sanitarnym i organem do spraw gospodarki komunalnej prezydium właściwej rady narodowej.

§ 11. Unieszkodliwione nieczystości stałe należy usuwać z terenu zakładu przy zachowaniu przepisów ogólnych dotyczących usuwania nieczystości na obszarze miast i osiedli.

§ 12. 1. Do usuwania nieczystości płynnych powinna w każdym zakładzie służyć wewnętrzna sieć kanalizacyjna.

2. Urządzenia wewnętrznej sieci kanalizacyjnej powinny odpowiadać wymaganiom określonym w normatywach technicznych projektowania i Polskich Normach.

§ 13. 1. Baseny i inne naczynia na fekalia powinny być przechowywane w zakładzie w specjalnie do tego celu przystosowanych pomieszczeniach.

2. Naczynia te należy natychmiast po opróżnieniu dołącznie wymyć i wydezynfekować.

3. W zakładach przeznaczonych dla chorych zakaźnie naczynia z wydalninami należy przed opróżnieniem zalać na 2 godziny roztworem wapna chlorowanego bądź innym odpowiednim środkiem dezynfekcyjnym.

§ 14. Spluwaczki należy codziennie opróżniać, wymyć i dezynfekować.

§ 15. 1. Nieczystości płynne, pochodzące z zakładów przeznaczonych dla chorych na ostre choroby zakaźne, zakładów medycyny sądowej, anatomii lub anatomii patologicznej oraz z laboratoriów bakteriologicznych, powinny być unieszkodliwione na terenie zakładu przez oczyszczenie mechaniczne i następnie przez odkażenie przy użyciu środków chemicznych bądź innych skutecznych środków.

2. Nieczystości z zakładów przeciwgruźliczych unieszkodliwia się przez odkażenie po uprzednim oczyszczeniu mechanicznym i biologicznym.

3. Od zasad określonych w ust. 1 i 2 mogą być wprowadzane wyjątki na warunkach określonych przez wojewódzkiego inspektora sanitarnego (inspektora sanitarnego miasta wyłączanego z województwa):

- 1) w odniesieniu do liczących nie więcej niż 20 łóżek oddziałów przeznaczonych dla osób chorych na choroby zakaźne bądź chorych na gruźlicę,
- 2) w odniesieniu do zakładów liczących do 100 łóżek dla chorych na choroby zakaźne bądź na gruźlicę, jeżeli nieczystości są rozcieńczane nie mniej niż 500-krotnie przed odprowadzeniem ich do odbiornika przy pomocy sieci kanalizacyjnej wyposażonej w oczyszczalnię ścieków.

§ 16. Nieczystości płynne pochodzące z innych zakładów niż określone w § 15 ust. 1 i 2 poddaje się oczyszczeniu i odkażeniu w zakresie, jaki jest niezbędny dla zachowania warunków wymaganych w myśl przepisów dotyczących norm zanieczyszczeń i warunków, jakim powinny odpowiadać ścieki odprowadzane do wody i do ziemi.

§ 17. Osady gromadzące się w urządzeniach kanalizacyjnych i oczyszczalniach należy unieszkodliwiać i usuwać, stosując odpowiednio przepisy §§ 8—11.

§ 18. 1. Eksploatację i konserwację urządzeń do usuwania i unieszkodliwiania nieczystości w zakładzie należy powierzać odpowiednio przeszkolonym pracownikom.

2. Pracownicy ci powinni być zaopatrzeni w odpowiednią instrukcję obsługi urządzeń oraz wyposażeni w niezbędne środki do zachowania warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 19. Kierownicy zakładów obowiązani są uzgadniać z właściwymi miejscowo powiatowymi (miejskimi, dzielnicowymi) inspektorami sanitarnymi sprawy dotyczące unieszkodliwiania nieczystości, lokalizacji urządzeń przeznaczonych do tego celu, a także inne sprawy związane z gromadzeniem i usuwaniem nieczystości.

§ 20. Wojewódzcy inspektorzy sanitarni (inspektorzy sanitarni miast wyłączanych z województw) mogą w przypadkach uzasadnionych warunkami miejscowymi zezwalać na odstępstwa od przepisów niniejszego zarządzenia pod warunkiem zapewnienia w inny sposób należytego stanu sanitarnego zakładu i jego otoczenia.

§ 21. Sposób usuwania i unieszkodliwiania nieczystości skażonych substancjami radioaktywnymi regulują odrębne przepisy.

§ 22. Zarządzenie nie dotyczy:

- 1) części ciała ludzkiego, noworodków martwo urodzonych bądź zmarłych przed upływem 24 godzin życia oraz innych szczątków ludzkich pochodzących z zabiegów operacyjnych lub ginekologicznych bądź z sekcji i badań anatomicznych, z którymi należy postępować zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministrów Gospodarki Komunalnej oraz Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 25 maja 1961 r. w sprawie urządzania cmentarzy, prowadzenia ksiąg cmentarnych oraz chowania zmarłych (Dz. U. Nr 31, poz. 152),

2) kuchennych odpadków środków żywności, żużlu i popiołu, nieczystości powstających z przyzakładowej hodowli zwierząt, odpadków z przyzakładowych warsztatów szkoleniowych bądź produkcyjnych, wód opadowych lub drenażowych, a także innych nieczystości powstających w związku z działalnością gospodarczą zakładu, z którymi należy postępować zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej

z dnia 9 grudnia 1959 r. w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać urządzenia do gromadzenia, usuwania i unieszkodliwiania nieczystości oraz sposobu korzystania z tych urządzeń (Dz. U. z 1960 r. Nr 1, poz. 2).

§ 23. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *J. Sztachelski*